

Mattilsynet
Felles postmottak
Postboks 383
2381 BRUMUNDDAL

Saksbehandler:	Vår dato:	Vår referanse:	Deres dato:	Deres referanse:
Kaja Lund-Iversen	01.07.2015	15/2830 - 2		
Epost:				
Kaja.Lund-Iversen@forbrukerradet.no				

Høring - forskrift om offentliggjøring av resultater fra tilsyn med serveringssteder (smilefjesforskriften)

Vi viser til høringsbrev fra Mattilsynet 30.april 2015 angående offentliggjøring av resultater fra Mattilsynets tilsyn med serveringssteder (smilefjesforskriften).

Forbrukerrådet ser fram til innføringen av smilefjesordningen. Hensikten med ordningen er å gi forbrukerne tilrettelagt informasjon om resultatene av Mattilsynets tilsyn med serveringssteder etter matlovgivningen. Denne typen informasjon er relevant for forbrukerne i valg av spisested og har ikke vært tilgjengelig for forbrukerne på en god måte tidligere.

Ordnningen er godt prøvd ut og evaluert gjennom et pilotprosjekt i Trøndelag og Møre og Romsdal, og myndighetene i flere av våre naboland har innført tilsvarende ordninger med svært gode erfaringer og resultater.

Mattilsynets rapporter på inspeksjon og tilsyn med renhold, hygiene og kontrollrutiner viser med all tydelighet at en betydelig andel serveringssteder ikke følger det gjeldende regelverket. Dette utsetter forbrukerne for helseisiko. Når tilsynsresultater gjøres tilgjengelig for forbrukerne, har dette også en positiv effekt på regelverksetterlevelsen hos serveringsstedene.

Vi ønsker i det følgende å kommentere forslaget til forskrift:

§2 Virkeområde

Forbrukerrådet er fornøyd med at ordningen med smilefjes blir nasjonal og landsdekkende fra den dato den innføres. Vi registrerer imidlertid at ordningen kun gjelder for serveringssteder som er tilrettelagt eller beregnet for at maten skal spises på stedet. Vi er innforstått med at Mattilsynet har måttet gjøre en avgrensing med hensyn til hvilke serveringssteder som skal omfattes av ordningen for å få en hensiktsmessig utrulling av ordningen, men oppfordrer på det sterkeste til at serveringssteder for take away (i.e. gatekjøkken, kebabsjapper) blir innlemmet i ordningen så raskt som mulig.

At dette er nødvendig kan belegges med tilsynsrapport publisert av Mattilsynet 24.06.15 etter tilsyn i Oslo der 49 gatekjøkken ble sjekket. Seks virksomheter ble stengt, en fikk hastepålegg om å vaske ned og 28 fikk pålegg om utbedring da Mattilsynet sjekket tilstanden blant hovedstadens gatekjøkkener.

§3 Smilefjesrapporten

Smilefjesrapporten er rapporten eller plakaten som skal kommunisere til forbrukerne resultatene av de siste tilsynene på et gitt serveringssted. Det er positivt at smilefjessymbolene fra inntil tre tidligere tilsyn inkluderes i rapporten, da det vil gi forbrukeren et bedre bilde på serveringsstedets rutiner over tid.

Det er avgjørende at selve smilefjesrapporten utformes på en standardisert måte som kommuniserer godt til forbrukerne. Selve smilefjeset er det som må framheves. Det bør også komme fram på en enkel og tydelig måte dato for tilsyn og hvilke sjekk- og kontrollpunkter som er inngått i tilsynet. Klart språk er en forutsetning. Det vil være viktig å sikre så langt som mulig at rapportene ikke kan forfalskes.

§ 4 Offentliggjøring på serveringsstedet

For at smilefjesordningen skal bli en suksess, er det avgjørende at serveringsstedene henger opp smilefjesrapporten straks Mattilsynet har levert den og at den henges opp godt synlig slik at forbrukerne får informasjonen før de går inn på serveringsstedet. Serveringsstedets plikt til å gjøre dette er nedfelt i forskriften. Vi ser likevel for oss at det kan være fristende å ta ned en rapport som ikke viser et blidt smilefjes, selv om resultatene av tilsynet publiseres digitalt. Hvis virksomheten ikke henger opp rapporten, eller tar den ned, mener vi det er viktig at Mattilsynet har sanksjonsmuligheter f. eks. ved bruk av tvangsmulkt eller sterkere virkemidler, som beskrevet i høringsnotatet.

§5 Publisering

At resultatene også publiseres digitalt vil være viktig for mange forbrukere. Mange planlegger restaurantbesøk i forkant, og smilefjesrapporten vil kunne spille inne på valg av spisested.

Publiseringen på nett må være lett tilgjengelig for forbrukerne, på publikumssider som Matportalen og Helsedirektoratets facebookside om kostholdsinformasjon. Det må være enkelt å søke opp det enkelte serveringssted, og få en oversikt over spisesteder i angitte områder/byer.

Forbrukerrådet støtter at rapportene publiseres som åpne data slik at alle som ønsker å benytte disse til ulike formål, får anledning til dette.

§7 Tilsyn ved skifte av eier eller ansvarlig

I høringsnotatet framheves det at retten til nytt tilsyn ved skifte av eier forutsetter en reell endring i eierskifte, som skal gjenspeiles i tydelige og grunnleggende endringer i virksomhetens daglige drift og rutiner. Det hadde vært hensiktsmessig om forskriften også hadde vært tydelig på at endringer i de driftsmessige forholdene må foreligge for å oppnå retten til nytt tilsyn ved skifte av eier.

Avsluttende kommentarer

Forbrukerrådet ser fram til at smilefjesordningen blir iverksatt over hele landet. For å oppnå den tilsiktede hensikten er det vesentlig at Mattilsynet får til en rask og god utrulling gjennom en implementeringsplan for gjennomføring av tilsyn. Utrullingene bør skje over et så kort tidsrom som mulig, og informasjon om smilefjesordningen må prioriteres i oppstartperioden slik at man unngår unødvendige misforståelser. Det forutsettes at myndighetene tar hensyn til dette i budsjetteringen av ordningen. Forbrukerrådet forutsetter også at Mattilsynet parallelt med innføring av smilefjes

opprettholder tilsynsarbeidet overfor serveringsstedene som ikke er inkludert i ordningen, slik at ikke forbrukerne som spiser på disse stedene utsettes for økt helserisiko.

Vennlig hilsen
FORBRUKERRÅDET

Gunstein Instefjord
fagdirektør

Kaja Lund-Iversen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.